

УДК 007.51

ДІТИ ТА ІНТЕРНЕТ: МОЖЛИВОСТІ Й ЗАГРОЗИ

Дудка Тетяна Миколаївна,

старший науковий співробітник Міжнародного науково-навчального центру інформаційних технологій та систем, канд. фіз.-мат наук, tndd@ukr.net

Анотація. З огляду на сучасний стан розвитку і тенденції використання інформаційних технологій, виділено основні можливості і загрози використання Інтернету дітьми, визначено роль дорослих у формуванні свідомого відношення дітей до використання Інтернету.

Ключові слова: інформаційні технології, Інтернет, інтернет-ресурси, можливості Інтернету, загрози Інтернету.

Сучасна людина, починаючи з дитячого віку, не уявляє свого життя без інформаційних технологій, у тому числі без Інтернету. Нещодавно для роботи в Інтернеті необхідний був комп'ютер і підключення до «всесвітньої павутини» за допомогою дротового з'єднання. Нині сучасні технології, мобільні й портативні комунікаційні пристрої, а також бездротовий зв'язок розширили можливості доступу до всесвітньої глобальної мережі. Сучасні діти завдяки своїй допитливості і прагненню до пізнання світу є найактивнішими споживачами інформаційно-комунікаційних послуг та Інтернет-ресурсів. У свою чергу, Інтернет разом з іншими чинниками впливає на розвиток, виховання та освіту дітей (рис. 1).

Останніми роками діти починають використовувати Інтернет з більш раннього віку. Казки, вірші, книжки-розмальовки, навчальна література для малят, розвивальні й логічні ігри, мультфільми — усе це в необмеженій кількості представлено в мережі для найменших. Для дітей шкільного віку Інтернет відкриває цілу низку можливостей (рис. 2):

- використовувати пізнавальні ресурси й енциклопедії;
- використовувати освітні й розвиваюльні ресурси;
- користуватися словниками й перекладачами;
- використовувати інформаційно-пошукові і довідкові ресурси;
- здійснювати електронне листування;

Рис. 1. Чинники впливу на дитину

- спілкуватися в режимі он-лайн з рідними і друзями, які знаходяться на відстані;
- брати участь в телеконференціях і форумах;
- отримувати доступ до музики, фільмів, ігор тощо.

Утім, надмірне захоплення сучасних школярів Інтернетом не завжди є позитивним, оскільки замінює реальне спілкування з рідними і друзями, заняття спортом, прогулянки на свіжому повітрі, відвідування художніх гуртків і спортивних секцій, відвідування кінотеатрів і театрів тощо.

Рис. 2. Можливості Інтернету для дитини

Інтернет не забезпечує необхідний рівень безпеки спілкування і доступу до корисної інформації (рис. 3). Кожен користувач, у тому числі й дитина, може потрапити на так звані «сайти для дорослих», які містять некоректну відео- і фотоінформацію, пропагують різні форми насильства, що може негативно вплинути на психіку дітей, призвести до проявів насильства в їх поведінці. Спілкування в Інтернеті може призвести до загрози небажаних знайомств, шахрайства, доступу до особистих даних.

Виділимо ризики використання Інтернету для дітей.

Комунікаційні ризики: знайомства і спілкування в Інтернеті, кіберпереслідування (погрози, сексуальні домагання з використанням інформаційних технологій).

Контентні ризики: порнографічні сайти, дитяча порнографія, порушення авторського права, пропаганда насильства, наркотиків, нецензурні тексти.

Ризики переходу від віртуальних стосунків до реальних:

Рис. 3. Загрози Інтернету

- залучення через Інтернет до протизаконної діяльності;
- знайомства через Інтернет з метою пошуку сексуальних відносин.

Порушення безпеки: віруси, небажана пошта (Спам), он-лайн шахрайство тощо.

Діти використовують сучасні комунікаційні пристрої, інформаційні технології і ресурси, зокрема Інтернет, навіть не замислюючись над широтою всіх можливостей, які вони здатні надавати, і загроз, які вони несуть. Оскільки ефективність технологій не в їх існуванні, а в їх використанні, необхідно, щоб діти знали про них і щоб хотіли і мали можливість їх усвідомлено використовувати для досягнення нової якості або нових результатів [2]. Дорослі мають контролювати і скеровувати діяльність дітей з використання інформаційних технологій та інформаційних ресурсів, сприяти формуванню свідомого підходу до використання Інтернету. Завдання дорослих — створити умо-

ви і надати можливості використання інформаційно-комунікаційних технологій молодому поколінню для його повноцінного розвитку й освіти. Щодо користування Інтернетом, то пріоритетними завданнями є: формування у дітей інтернет-культури, запобігання інтернет-залежності, забезпечення інтернет-безпеки, використання корисних інтернет-ресурсів.

★ ★ ★

Дудка Т. Н. Дети и Интернет: возможности и угрозы
Аннотация. Учитывая современное состояние и тенденции использования информационных технологий, выделены основные возможности и угрозы использования Интернета детьми, определена роль взрослых в формировании сознательного отношения детей к использованию Интернета.

Ключевые слова: информационные технологии, Интернет, интернет-ресурсы, возможности Интернета, угрозы Интернета.

★ ★ ★

Dudka T. Children and the Internet: opportunities and threats

Abstract. Given the current state and trends in the use of information technology, highlights the main opportunities and threats of the use of the Internet by children, defines the role of adults in the formation of a conscious attitude of children to use the Internet.

Keywords: information technology, internet, online resources of the Internet, Internet threats.

Література

1. Руководство по реализации пилотного проекта ИИТО ЮНЕСКО «Обучение для будущего» (LFF), ИИТО ЮНЕСКО, 2012 [Электронный ресурс]. — Режим доступа: http://iite.unesco.org/capacity_development/lff/files/LLFGuidelines-final-rus-unoffic_transl.pdf.
2. Манако А. Ф., Синица Е. М. Инновационные научно-образовательные пространства на базе перспективных информационных технологий // Новые информационные технологии в образовании для всех: монография. — К., 2012. — 269 с.

★ ★ ★

ФІЛЬТРАЦІЯ ІНТЕРНЕТ-КОНТЕНТУ

Балабан Роман Анатолійович,

методист з навчальних дисциплін міського методичного кабінету Департаменту освіти Вінницької міської ради, учитель інформатики ЗШ I–III ступенів №34 ВМР, balaban286@gmail.com.

Використання інформаційно-комунікаційних технологій на уроках, і не лише інформатики, набуло настільки стрімкого темпу, що постало питання захисту від того вмісту, який нам дає глобальна мережа. Більшість педагогів і, на жаль, серед них учителі інформатики, створюють власні інтернет-ресурси, використовуючи безкоштовні сервіси, перевантажені, як мінімум небажаною рекламою, забуваючи, що учень повинен мати доступ до необхідних матеріалів, інформаційних ресурсів, але не повинен мати можливості переглянути або завантажити матеріали, для нього не призначені. Тому постає питання про захист учнів від негативного контенту, що ллється з Всесвітньої мережі.

У наш час є три способи фільтрації Інтернет-контенту:

- серверна фільтрація;
- клієнтська фільтрація;

- он-лайн фільтрація.

У попередніх числах журналу «Комп'ютер у школі та сім'ї» за 2012 рік розглядалися способи Он-лайн фільтрації, тому зупинимось на розгляді серверної, а особливо на засобах клієнтської фільтрації Інтернет-контенту.

Розглянемо коротко принцип роботи серверної фільтрації. Є виділений комп'ютер, на ньому налаштовано Інтернет для роздачі на інші комп'ютери через локальну мережу. Фільтрація відбувається на даному виділеному комп'ютері через використання програм для організації серверної фільтрації.

Найпоширенішими є: